

Malachovské noviny

Občasník ObÚ a občianskych združení v Malachove

číslo 3 – december 2014, VIII. ročník

Prvé rokovanie už majú za sebou

Malachovčania si zvolili novú starostku a 7 poslancov

Prvé rokovanie poslancov obecného zastupiteľstva verejne ohlásil odchádzajúci starosta Malachova Ondrej Slivka. Počas ustanovujúceho zastupiteľstva oficiálne odovzal mandát starostu Lucii Ferenc Gajdúškovej, RNDr., ktorá ho právoplatne získala vo voľbách ako nezávislá kandidátka. Svôj hlas jej odovzdalo 251

Malachovčanov. Poslancami obecného zastupiteľstva našej obce sa pre toto volebné obdobie stali Ing. Martin Pál, kandidát SDKÚ-DS, ktorý získal 322 hlasov, Ing. Tomáš Kubiš, nezávislý kandidát s 316 hlasmi, Jaroslava Steinsdorferová, nezávislá kandidátka, získala 307 hlasov, Ing. Katarína Ivančáková, kandidát-

ka strany SMER - SD s počtom 260 hlasov, Ing. Peter Necpál, nezávislý kandidát, ktorý získal 244 hlasov, Mgr. Ján Bušovský, kandidát strany NOVA s 208 hlasmi a Maroš Mojžiš, nezávislý kandidát, ktorého podporilo 181 hlasujúcich.

viac na strane 3

*Prajeme vám 12 mesiacov bez choroby,
53 týždňov šťastia, 365 dní bez starostí,
8 760 hodín lásky a 525 600 minút
jedinečných okamihov v roku*

2015

Z obsahu

INFORMUJEME VÁS s.2
Vyberáme zo zasadnutí obecného zastupiteľstva (ObZ)

AKTUÁLNE . . s.3
Znížili dane

POZVÁNKA . . s.3
2. Malachovský ples

PRÍHOVORY a POĎAKOVANIA . . s.4

SPRÁVIČKY ZO ŠKOLIČKY . . . s.5
Slávnostné otvorenie ihriska

SPRÁVIČKY ZO ŠKOLIČKY . . . s.5
V škole to žije

ZO ŽIVOTA NAŠEJ OBCE . . . s.6
OZ Malachovská škola bilancuje

KLUB DÔCHODCOV s.7
Činnosť OZ Klubu dôchodcov MALACHOVČAN

Z HISTÓRIE NAŠEJ OBCE . . . s.8-9
Najstrašie písomné doklady o osídlení Malachova

DIVADLO INFORMUJE. . . s.10
Tak a máme po tohtoročnej premiére

ŠPORT. s.11
"Ping pongu" v Malachove sa darí

Vyberáme zo zasadnutí obecného zastupiteľstva

Rokovanie XXXII. zasadnutia Obecného zastupiteľstva dňa 30.10.2014,

ktoré bolo zvolané v súlade s § 12, ods. 1 zákon SNR č. 369/90 Zb. O obecnom zriadení v znení neskorších predpisov Malachova, otvoril Ondrej Slivka, starosta obce. Za zapisovateľku určil p. Sečkárovú, za overovateľov zápisnice určil poslancov: p. Gajdúška a Ing. Benického, do návrhovej komisie odporúčal zvoliť: za predsedu Ing. Zlevskú, za členov komisie poslancov: Bc. Líviu Krnáčovú a Mgr. Ľubicu Kubišovú. V tomto zložení poslanci:

- rokovali o rozšírení bodu 8a) o Určenie termínu voľby hlavného kontrolóra, ktoré navrhol starosta,

- ďalej doplnili bod 8 b) Zrušenie uznesenia č. XXVI/2 z 10.12.2013 o odpredaji pozemku.

- vzali na vedomie kontrolu plnenia uznesení z predchádzajúceho zasadnutia ObZ. Ing. Benická skonštatovala splnenie uznesení z predchádzajúceho zasadnutia ObZ.

- vzali na vedomie žiadosť na zaasfaltovanie časti Banickej ulice - Záhumnie, ktorú predložil p. Miloš Galko a susedia z tejto časti ulice. V žiadosti uvádzajú, že v r. 2012 s finančným príspevom obce na materiál si svojpomocne asfaltovú drôu upravili príjazdovú cestu k ich rodinným domom a teraz žiadajú finálne zaasfaltovanie tejto cesty. Odpovedal starosta, že časť tejto cesty je v správe SPF a preto obec nemôže financovať, čo nie je v majetku obce a tiež, že na tieto práce nie sú financie.

- odročili schválenie zimnej údržby na ďalšie zasadnutie ObZ.

- odročili schvaľovanie zmluvy o odpredaji kanalizácie na ďalšie zasadnutie ObZ, pretože poslanci navrhli zapracovať niektoré zmeny v predloženej zmluve o odpredaji kanalizácie. Ďalej Ing. Benická upozornila na zverejnenie zámeru o odpredaji kanalizácie.

- poslanci odročili hlasovanie k bodu preplatenie nevyčerpanej dovolenky starostovi obce. Tento bod bol presunutý na posledné zasadnutie ObZ, kedy bude jasné, koľko dovolenky si starosta nestihol vyčerpať.

- hlasovali za rozpočtové opatrenie predložila Ing. Ciglerová. Posl. Kubišová navrhla ešte zapracovať 515,- eur na oploštenie pozemku školy. Podrobný rozpis jednotlivých položiek, ktorých sa presun týka, tvorí prílohu dokumentov zo zasadnutia OZ a je zverejnený na internetovej stránke obce v časti "rozpočtové opatrenia".

- hlasovali za navrhnutý bol termín 9.12.2014, kedy bude posledné zasadnutie ObZ.

- odsúhlasili zrušenie uznesenia č. XXVI/2 z 10.12.2013 o odpredaji pozemku Danielovi Kapustovi. Z dôvodu zistenia, že parcela č. 403/48, k.ú. Malachov, o výmere 2 m2, nie je v majetku obce, bol predložený návrh na zrušenie uznesenia o odpredaji predmetnej parcely.

Do diskusie sa prihlásil z radov občanov Lukáš Cimerman. Hovoril o ceste, ktorá bola predmetom jednania na 30. zasadnutí OZ, kde žiadal riešenie havarijného stavu cesty. Na zasadnutí sa dohodlo, že obec dá vyčistiť rigoly, ktoré by mali zachytiť veľkú časť vody z kopca. Vyčistenie aj prebehlo, ale t.č. je stav cesty taký istý, ako predtým. Situáciu zhoršuje neprimeraná premávka nákladných áut, ktoré zväžujú touto cestou drevo Urbáru Malachov. Poslanci navrhli stretnutie predsedu Urbáru, p.

Mócika s poslancami OZ.

Záverom upozornil p. Cimerman na to, že jeho žiadosť v r. 2013 nebola vybavená písomne a prejednávajú na OZ tak, ako v prípade p. Galka. Odpovedal starosta, že o probléme tejto cesty s ním hovoril niekoľko krát, kde mu vysvetlil, že sa čaká na predaj kanalizácie a potom sa môže riešiť nová cesta.

Ďalej vystúpila p. Klimentová tiež s problematikou Banickej ulice, že už veľa rokov je cesta v zlom stave. Úpravu cesty, aby bola aspoň trochu zjazdová, si už dlhodobo robia sami.

Nakoniec starosta sľúbil, že po predaji kanalizácie a prísune financií sa bude táto cesta riešiť.

Na zasadnutí ObZ bolo prítomných 7 zo 7 poslancov

Dňa 14.11.2014 sa uskutočnilo XXXIII. mimoriadne zasadnutie ObZ v Malachove.

Rokovanie otvoril Ondrej Slivka, starosta obce. Za zapisovateľku určil Bc. Krnáčovú, za overovateľov zápisnice určil poslancov: p. Gajdúška a Ing. Pála, do návrhovej komisie odporúčal zvoliť: za predsedu Ing. Zlevskú, za členov komisie poslancov: Mgr. Ľubicu Kubišovú a p. Steinsdorferovú. Poslanci:

- predložili na schválenie zmluvu o zimnej údržbe.

- navrhli úpravu zmluvy Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti, a.s. B. Bystrica o odpredaji kanalizácie. Preložený návrh kúpnej zmluvy bol navrhnutý upraviť v časti, kde sú uvedené čísla parciel, ktorými prechádza vedenie kanalizácie. Navrhnuté úpravy boli zapracované do zmluvy. Zmluva na predaj kanalizácie bola predložená na schválenie.

Na zasadnutí ObZ bolo prítomných 6 zo 7 poslancov

Rokovanie XXXIV. zasadnutia Obecného zastupiteľstva, ktoré bolo zvolané 9.12.2014 v súlade s § 12, ods. 1 zákon SNR č. 369/90 Zb. O obecnom zriadení v znení neskorších predpisov Malachove otvoril Ondrej Slivka, starosta obce. Za zapisovateľku určil p. Sečkárovú, za overovateľov zápisnice určil poslancov: p. Gajdúška a Ing. Benického, do návrhovej komisie odporúčal zvoliť: za predsedu Ing. Zlevskú, za členov komisie poslancov: Ing. Pála a p. Gajdúška.

Ing. Benická odporúčala stiahnuť z pôvodného programu rokovania body 3,4 a 6, nakoľko ešte neboli zverejnené normatívy na žiaka a podľa ktorých sa vypočíta dotácia na žiaka a presunúť prerokovanie týchto bodov na ďalšie zasadnutie ObZ. Na zasadnutí ObZ poslanci:

- vzali na vedomie kontrolu plnenia uznesení z predchádzajúceho zasadnutia ObZ. Ing. Benická skonštatovala splnenie uznesení z predchádzajúceho zasadnutia OZ.

- hlasovali o VZN č. 100/2014 o miestnych daniach a poplatkoch.

- odhlasovali náhradu platu za nevyčerpanú dovolenku starostovi obce. Starosta si nestihol vyčerpať posledných 10 dní dovolenky a preto bolo predložené poslancom na schválenie preplatenie tejto časti dovolenky.

- odsúhlasili rozpočtové opatrenie, ktorého jednotlivé položky boli v rámci rozpravy prekonzultované a starosta dal hlasovať.

pokračovanie na strane 3

Prvé rokovanie už majú za sebou

dokončenie zo strany 1

Na post starostu obce v roku 2014 kandidovali v našej obci dve ženy a dvaja muži. O mandát poslanca obecného zastupiteľstva sa uchádzalo až 15 kandidátov. Výsledky volieb boli v niektorých prípadoch veľmi tesné a zavážil každý hlas.

text a foto: jb

VÝSLEDKY VOLIEB

pre voľby starostu obce a poslancov OZ Malachov zo dňa 15. novembra 2014

Voľby starostu obce:

1. Lucia Ferenc Gajdúšková, RNDr., nezávislá kandidátka - 251 hlasov
2. Lenka Kapustová, Bc., nezávislá kandidátka - 189 hlasov
3. Adrián Vajo, nezávislý kandidát - 80 hlasov
4. Maroš Horník, SNS - 23 hlasov

Voľby poslancov obecného zastupiteľstva:

1. Ing. Martin Pál, SDKÚ-DS - 322 hlasov
2. Ing. Tomáš Kubiš, nezávislý kandidát - 316 hlasov
3. Jaroslava Steinsdorferová, nezávislá kandidátka - 307 hlasov
4. Ing. Katarína Ivančáková, SMER - SD - 260 hlasov
5. Ing. Peter Necpál, nezávislý kandidát - 244 hlasov
6. Mgr. Ján Bušovský, NOVA - 208 hlasov
7. Maroš Mojžiš, nezávislý kandidát - 181 hlasov

Kandidáti - náhradníci, ktorí neboli zvolení za poslancov OZ:

8. Mgr. Ľuboslava Kubišová, SIETĚ - 180 hlasov
9. Lýdia Necpalová, SMER - SD - 170 hlasov
10. Ľubomír Gajdúšek, SDKÚ-DS - 165 hlasov
11. Jana Gregorová, SMER - SD - 124 hlasov
12. Eva Laurošková, SMER - SD - 117 hlasov
13. Zuzana Púpavová, nezávislá kandidátka - 115 hlasov
14. Ing. Ivana Demeterová, SMER - SD - 110 hlasov
15. Mária Plajová, SMER - SD - 63 hlasov

zdroj: ObÚ Malachov

OZ Malachovská škola
s Obecným úradom
v Malachove
Vás srdečne pozývajú na

2. Malachovský ples

dňa 31. 01. 2015 – sobota
so začiatkom o 18:00 hodine
v Kultúrnom dome v Malachove
Do tanca hrá hudobná skupina
Ivana Košťala

Vstupné: 25,- EUR

(v cene vstupného je prípitok, predjedlo, hlavné
jedlo, káva, polnočná kapustnica, víno, alko,
nealko)

Exkluzívna TOMBOLA!

Predaj vstupeniek od 12.1.2015

- na Obecnom úrade Malachov

- a na telefónnych číslach 0905 507 662,
0917 455 857, 0917 563 519

Tešíme sa na Vás!

Vyberáme zo zasadnutí obecného zastupiteľstva

dokončenie zo strany 2

- schválili stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu obce na roky 2015, 2016, 2017. Ing. Benická predniesla prítomným svoje stanovisko a upozornila, že príjmy na r. 2015 podľa fiškálnej decentralizácie budú vyššie o 28 270 eur. O vzniknuté prebytky treba upraviť aj rozpočty na r. 2016, 2017. Po tejto úprave navrhla hl. kontrolórka schváliť predložený rozpočet na r. 2015 ako prebytkový.

- predložili naschválenie rozpočet obce na rok 2015

- vzali na vedomie správu hlavnej kontrolórky za II. polrok 2014. Ing. Benická predložila správu o kontrole za II. polrok 2014. Previedla kontrolu dohľad o vykonaní práce, kontrolu konsolidovanej uzávierky, zverejňovanie objednávok a skonštatovala, že tieto práce boli vykonané bez závad. Upozornila starostu obce na to, že doteraz nevypracoval knihu jász za obecné vozidlo. Odporučila dodatočné predloženie kompletného spracovania spotreby PHM.

- zvolili hlavnú kontrolórku na roky 2015-2020. Do výberového konania sa prihlásila 1 uchádzačka - doterajšia kontrolórka Ing. Benická Ľubica.

- odhlasovali určenie pracovného úväzku hlavného kontrolóra. Z dôvodu nárastu prác, vyplývajúcich z pozície hlavného kontrolóra, bola navrhnutý úväzok vo výške 15 hodín týždenne.

- vzali na vedomie plán kontrolnej činnosti na I. polrok 2015

V nasledujúcej diskusii Ing. Benická prítomných stručne oboznámila o ukončenej kontrole z Najvyššieho kontrolného úradu SR, ktorý na obci vykonal kontrolu v uplynulých 6 mesiacoch. Kontroloval obdobie r. 2011, 2012, 2013. Kontrola dopadla dobre, žiadne závažné nedostatky neboli zistené a dokonca zo strany kontrolórov bola obec pochválená za dobrú a precíznu prácu.

Na záver starosta obce poďakoval poslancom za prácu, ktorú vykonali pre obec za uplynulé 4-ročné volebné obdobie a ukončil posledné zasadnutie ObZ.

Na poslednom zastupiteľstve roka 2014 bolo prítomných 5 zo 7 poslancov

zdroj: ObÚ Malachov

Znížili dane

Poslanci ObZ v Malachove schválili zmenu VZN, na základe ktorej sa znižuje sadzba dane za ornú pôdu a trvalý trávny porast z pôvodných 1,5% na 1,25%. Táto zmena je podložená platnosťou nového zákona o daniach z nehnuteľností. Ďalej sa ruší oslobodenie od platby daní, ktoré boli nižšie ako 3 euro. Ostatné dane a poplatky ostávajú oproti predchádzajúcim rokom nezmenené.

jb

Starostovi priznali vreckové

Starosta sa ešte v septembri roka 2014 zúčastnil pracovnej cesty starostov okolitých obcí, organizovanej ZMOS-om do Českej republiky. Náklady na pracovnú cestu boli hrazené z prostriedkov ZMOS-u, ale vreckové podľa zákona hradí obec. Poslanci navrhli a následne jednohlasne schválili v zmysle zákona o cestovných náhradách vyplatiť starostovi obce ako vreckové 40-percent stravného.

jb

Vážení spoluobčania,

dovoľte mi, aby som sa na začiatku môjho funkčného obdobia poďakovala všetkým svojim voličom za prejavenu dôveru a ubezpečila Vás všetkých, že budem dôsledne realizovať svoj volebný program. Vynasnažím sa nesklamať a svojou prácou presvedčiť i tých, ktorí ma nevolili, že stojí za to dať mi priestor a šancu.

Dôvera, ktorú mi odovzdali občania v komunálnych voľbách je pre mňa obrovskou výzvou a zároveň záväzkom do budúcnosti. Mojou snahou je vytvoriť spolu s obecným zastupiteľstvom jeden silný a dobre fungujúci pracovný tím, lebo starosta je len taký dobrý, aký dobrý tím s ním pracuje. Chceme, aby každému išlo hlavne o blaho celej obce, rozvoj obce, o lepší život a krajšie prostredie. Čaká nás veľa práce, preto nám všetkým želám veľa entuziazmu, veľa chuti a odhodlania meniť veci k lepšiemu, trpezlivosť a vytrvalosť zvládať prekážky a ťažkosti, ktoré na nás čakajú. Našu snahu nech pocítia tak obyvatelia, ako aj návštevníci našej obce.

Dovoľte mi, aby som sa Vám na prelome rokov a pri príležitosti začiatku roka 2015 prihovarila.

V mene novozvolených zástupcov samosprávy, aj v mene svojom mi dovoľte touto cestou zaželať Vám, aby Malachov a v ňom každá rodina žili spokojne a šťastne. Aby naša obec nebola iba miestom na "prespávanie", ale miestom, kde každý nachádza svoje opodstatnenie, kde všetci žijú radi, kde na každom kroku cítia spolupatričnosť a hrdosť, lásku a priateľstvo ..

Zamyslime sa v tomto čase každý sám nad sebou a zhodnotme, či sme urobili všetko pre to, aby bol náš spoločný život lepší a krajší, či rozsievame lásku, alebo nenávisť.

Prejde pár dní a zase sa rok s rokom vymení, dozníe rok 2014. Poďakujeme mu za všetko dobré, čo nám priniesol, i za to, že sme jeho ťažké dni prežili bez ujmy na zdraví a väčších ťažkostí. Niektorí spoluobčania sa nového roka nedožili - vzdajme im úctu, venujme tichú spomienku. Iní sa narodili - privítajme ich s otvorenou náručou. Máme pred sebou 365 dní nového roka. Zaobchádzajme s nimi rozumne, aby sme ich dokázali využiť vo svoj prospech a v prospech všetkých, s ktorými je nám súdené žiť.

Mladým želám, aby sa dobre pripravili do

pani učiteľky, aby vyrastali v láskyplnom prostredí a aby z nich vyrástli krásni a múdri jedinci.

Seniorom želám, aby prežili všetky dni svojho života v harmónii, aby sme ich mali v úcte a vždy našli pomocnú ruku.

Občianskym združeniam a všetkým zoskupeniam želám veľa chuti a ochoty do práce, prostriedkov pre svoju činnosť a aby ľudia mali v úcte ich prácu.

Podnikateľským subjektom želám úspešné kroky a bohatý rozkvet aktivít.

Obci želám, nech patrí nám všetkým, ktorí v nej žijeme, nech všetci občania cítia za ňu zodpovednosť, nech je každým dňom viac a viac ľudí ochotných zveľaďovať ju a starať sa o ňu. Nech si ju hýčkame a skrášľujeme, nech sa tu návštevníci cítia ako doma. Nech tu vládne pokoj a vymiznú všetky sváry.

Všetkým želám zdravie, šťastie, lásku, spokojnosť, rodinnú a pracovnú pohodu.

Na záver mi dovoľte, aby som sa poďakovala bývalému starostovi pánovi Slivkovi a všetkým poslancom za ich zásluhnú prácu a zaželala im všetko dobré do ďalších rokov.

Dakujem všetkým našim obetavým občanom, všetkým zainteresovaným, ktorí pomohli obci a prispeli akýmkoľvek spôsobom k jej rozvoju, zviditeľneniu, oživeniu spoločenského, kultúrneho i športového života.

Zároveň Vás všetkých prosím o spoluprácu a pomoc aj v nasledujúcom období.

**Úspešný a požehnaný rok 2015
Vám zo srdca želá Vaša starostka
Lucia Ferenc Gajdúšková**

foto archív L. Ferenc Gajdúšková

života, aby odolali nástrahám moderného života, aby našli svoj smer a darilo sa im ho uskutočňovať, aby sa im darilo uplatniť.

Rodinám želám, aby úcta a láska bola ich každodenným chlebičkom, aby si našli na seba čas a počúvali sa navzájom.

Deťom želám, aby mali len dobré a múdre

Vážení spoluobčania, vážení dedinčania

Osem rokov ubehlo ako voda a je tu chvíľa, aby som sa obzrel dozadu a spolu s Vami zaspomínal hlavne na to dobré, príjemné, čo sme spolu zažili pri budovaní našej dedinky, jej skrášľovaní a hlavne v našom závideniahodnom komunitnom živote.

Viete, žiadny starosta sa bez aktívnych ľudí, ktorí majú záujem niečo v dedine v prospech všetkých nezištne urobiť, nezaobíde.

A ja som mal to šťastie, že som takýchto ľudí "stretnul" a som im za to nesmierne vďačný.

Nebudem ich menovať, pretože by to bol veľmi dlhý zoznam a nie sme tak veľká obec, že by sme sa navzájom nepoznali.

Za osem rokov sa podarilo reinvestovať v našej obci milióny eur, či už na verejnú kanalizáciu, cesty, múzeum tradičného bývania, kultúrny dom, multifunkčné ihriská, cintoríny, oddychové zóny, náučné chodníky, výmeny okien, výstavba autobusových zástavok a mnoho ďalších drobných grantov a projektov.

Z komunitných činností to boli hlavne Fašiangové slávnosti, Dni obce, Obecná zabiacka, Mikuláš, divadelné predstavenia, uvítania do života novonarodených detí, spoločné schôdze a posedenia s Klubom dôchodcov Malachovčan, oslavy jubilatov, zábavy, plesy, zájazdy, súťaže „Jablká roka“, v minulosti aj súťaž o najkrajšiu predzáhradku, záhradku a balkón, ohromné množstvo športových podujatí,

turnajov, zábav a plesov.

Nadšenie a elán sme mali na všetkých tých brigádach. Nie vždy to bolo ľahké, čo v dnešnej tzv. uponáhľanej dobe, je skôr vzácnosťou, ale u nás mnohých to bolo samozrejmosťou. Vzdávam hold a úctu všetkým, ktorí sa na tom podieľali.

Výsledný efekt, okrem vlastného uspokojenia, bola naša účasť v televíznej relácii NAJ Dedinka roka 2014. Keď som obec prihlasoval, vedel som, že sme na túto súťaž pripravení a že máme šancu ju vyhrať. Boli to týždne stretávania sa organizačného štabu, ktoré vyústilo do fantastickej atmosféry a pohody pri nakrúcaní tejto relácie, čo sa odzrkadlilo aj v úspešnosti diváckeho hlasovania. Na tie pocity určite nikdy nezabudneme. Príjemné bolo aj nakrúcanie Milujem Slovensko a Tajomstvo mojej kuchyne s Kamilou Magálovou, kde sme opäť zviditeľňovali Malachov.

S väčšinou ľudí sa mi veľmi dobre spolupracovalo, boli ústretoví, tolerantní aj chápaví. O niektorých sa to určite povedať nedá, ale ako sa vraví, „ľudia sú rôzni“ a občanov si nevyberáme. Keď sa nad tým hlbšie zamýšľam, tak sú to práve Ti, ktorí toho až tak veľa za tých osem rokov pre Malachov neurobili. Česť výnimkám.

Nie všetko sa mi však z objektívnych a sub-

jektívnych príčin podarilo zrealizovať tak, ako som si predstavoval.

Chcel som, aby naša obec bola vzorom pre mnohých a dokázať všetkým, že aj Slováci na to majú, aby mali krásne obce, prírodu a dobrých ľudí. Toto už však ostáva možno na mladšej generácii, ktorá nastupuje po nás. My im pomôžeme a ak budú chcieť, dáme určite dobrú radu, ktorá pramení z našich dlhoročných skúseností.

Myslím si, že všetci chceme žiť lepšie, krajšie..... a to sa dá len keď sa budeme znášať, vzájomne tolerovať, chápať a pomáhať si.

Obec odovzdávam v dobrej kondícii, to znamená, že nové zastupiteľstvo bude mať k dispozícii min. 120 000,- Eur, (3 600 000,- Sk), ktoré som získal z predaja starej kanalizácie. Peniaze môžeme použiť na ďalšie zveľaďovanie obce. Na budúci rok sa presúva aj projekt verejného osvetlenia, na ktorý nám bol schválený nenávratný finančný príspevok z fondov EU - 137 894,- Eur.

Budúcu starostku čaká neľahká práca, ale určite je to typ takého človeka, ktorý chce Malachov posunúť zase o niečo vyššie. Chceme požiadať všetkých občanov, pomôžeme jej a aj nám sa tu bude lepšie žiť.

Na záver mi dovoľte popriať Vám všetkým príjemné a spokojné prežitie Novoročných sviatkov a veľa zdravia, lásky, spokojnosti a rodinnej pohody do ďalších rokov.

Ondrej Slivka

SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE IHRISKA

Dňa 5. decembra 2014 sa konalo slávnostné otvorenie ihriska, ktoré sme získali za 6. miesto v zbere PET fliaš. Akciu EKO hra organizovala firma LIDL a práve v mene tejto firmy nás bol navštíviť p. Bezák. Spoločne so starostom Ondrejom Slivkom slávnostne odhalili tabuľu, na ktorej je napísaný presný počet PET fliaš, ktoré sme vyzbierali a ktoré miesto sme získali. Pani učiteľky spolu so školákmi si pre hostí a rodičov pripravili neuveriteľne výstižnú pieseň, ktorú v repríze zaspievali aj na Vianočnej besiedke. Tu je aspoň text - môžete si ju zaspievať doma, lebo melódie sú z ľudových piesní:

melódia na pieseň ZJEDZTE
MA VLČKY

1. Na jar veľká súťaž prišla,
že môžeme mať ihrisko z LIDLa,
REF: že budeme zbierať fľaše,
potom bude ihrisko naše.
2. Rodičia sa poradili,

do súťaže zapojili,
REF: nazbierali PET fľaše veľa,
zbierala dedina celá.

3. Fľaše do LIDLa zobrali,

pri páse sa prestriedali.
REF: Potom prišla dobrá správa,
šieste miesto sa vyhráva.

melódia na pieseň PRŠÍ, PRŠÍ
Malej malachovskej škole
postavili ihrisko nové,
REF: my budeme trénovať
a súťaže vyhrávať.

ŠPORTU ZDAR!

Po úspešnej pesničke sme sa všetci spolu aj so škôlkármi zišli na chodbe, kde detičky mali pripravené malé občerstvenie vo forme džúsičky a každé dieťaťko dostalo aj čokoládový adventný kalendár.

za OZ Malachovská škola
Zuzana Púpavová

Slávnostné otvorenie nového ihriska.

V škole to žije

Nový školský rok sme opäť po troch rokoch otvorili 2 triedy. Pribudli nám pedagogické posily - nová triedna pani učiteľka a asistentka učiteľa, ktorá pomáha žiakom s individuálnym programom. Renovovali sme druhú triedu, kde sme priestory prispôbili pre prácu s počítačmi. Nachádzajú sa v nej dve interaktívne tabule a pripoje na techniku pre každého žiaka. V septembri sme dvakrát využili naše prírodné prostredie a dobré počasie a realizovali sme vyučovacie hodiny v prírode. Deti chodia jedenkrát do mesiaca do dielne, kde vyrábajú výrobky zaujímavými technikami. V októbri sa detičky vybehali so šarkanmi viackrát, počasie nám prialo. Rodičia čo-to spravili na školskom dvore, nakoniec s deťmi vyrezali pekné tekvice. Skrásili sme si nimi školu. Večer sme prišli tekvice rozsvietiť aj napriek tomu, že nám už krehli prsty. Koncom októbra sme zakončili športovú činnosť vonku Atletickou olympiádou. Najlepším atlétom školy sa stal druhák Samko Plančár. Celý november sme venovali zdravému životnému štýlu, drogovej prevencii, čítaniu požičaných kníh. Počas školského roka sa venujeme aj vlastnej tvorbe, ktorá súvisí s témami vyučovania. Boli sme v

Deň zdravej výživy

BDNR na Troch tučniakoch, pre škôlkárov prišlo divadlo k nám až dvakrát. Zaujímavá bola expozícia o medvedoch v Tihányiovskom kaštieli. Mali sme návštevu z Bratislavy z LIDLa. Slávnostne sme otvorili nové ihrisko. Sme škola s regionálnou výchovou. Od Kataríny začínajú stridžie dni. Aj my sme sa venovali starým zvykom. V telocvični sme zorganizovali Stridžie dni. Lucia vymietla všetky kúty, aby nás obišlo všetko zlé. Lialo sa olovo, piekli oblátky, zdobili medovníčky, vyrábali anjeličky, zvončeky,... Obdivovali sme ozdoby dôchodkyň z paličkovanej čipky, mašli, novinového papiera,... To všetko pri heligónke, piesni, koláčikoch a dobrej nálade. Aj naše Lucky chodili vymetať kúty, aby nás zlo obchádzalo. Boli sme v múzeu v Kováčovie dome. Zavínšovali sme, zaspievali koledy, zahrli na flautách a pišťalke. Tetušky nás pohostili. Posledný deň sme mali Štedrý deň v škole. Vyzdobili sme si stoly sviečkami, čačkami, koláčikmi, orieškami, oplátkami, medom, cesnakom,... Zavínšovali sme si, zaspievali koledy, potešili sa darčekom, čítali si, pozerali, ako vyzerajú anglické Vianoce. Večer sme v plnej paráde všetkým rodičom, blízkym, známym na Vianočnej besiedke ukázali, čo sme sa naučili. Rozlúčili sme sa s pani učiteľkou M. Šarikovou.

Žijeme zdravo. STOP - drogám, fajčeniu a alkoholu ...

pokračovanie na strane 6

Mikuláš V škole to žije

Foto: www.malachov.sk

Dňa 6. decembra 2014 do Malachova opäť zavítal Mikuláš, ktorý spolu s detičkami rozsvietil stromček. V kultúrnom dome dobrým deťom, ktorých tentokrát bolo 116, rozdal mikulášske baličky spolu s pomocníkmi: dvaja anjeli a čert. Spoločne si zatancovali na discotéke a všetci mohli ochutnať vynikajúcu kapustnicu, ktorú tradične varil predseda OZ Malachovská škola Maroš Horník.

O akciu sa postarali: Maroš Horník, Jarka Bartelová, Martina Dvorská, Zuzana Púpavová, Andrej Kubiš, Kristína Kapustová, Peľka Patriková, František Zlevský, Stanislava Mancelová, Roman Gajdošovci, Peter Kubiš, Ján Bušovský, Jana Kohárová, Zuzana Mojžišová Gondová, Eva Plančárová, Peter Necpál, Roman Ličko, Tomáš Kubiš, Tibor Csala.

za OZ Malachovská škola Zuzana Púpavová

dokončenie zo strany 5

V novom roku príde k našim najmenším S. Rajnohová, ktorá sa vracia z rodičovskej dovolenky a tiež prevezme spravovanie našej webovej stránky.

**Vinšujeme vám tento vinš,
aby ste neboli chudobní ako kostolná myš.
Aby ste mali peňaží viac,
ako ľudia vravia a ešte k tomu veľa, veľa zdravia.**

Želáme Vám, aby ste do nového roku vykročili tou správnou nohou, aby bol lepší ako ten predchádzajúci. Hlavne zdravie, lásku, aby sme svet robili krajším tým, že sa budeme snažiť jeden druhého viac pochopiť a tolerovať.

text a foto: Katarína Cholvádová

DOBROVOLNÁ ZBIERKA

Pri zdobení vianočného stromčeka v kultúrnom dome sme zistili, že každý rok je vianočných ozdôb menej a menej. Týmto vyzývame všetkých, ktorí majú doma už nepotrebné vianočné ozdoby a chcú ich vyhodiť, prosím nevyhadzujte ich. Prosíme Vás, keby ste nepotrebné vianočné ozdoby doniesli do malachovskej školy po 14 hod. pani učiteľkám Aničke Ťažkej a Kataríne Cholvádovej, ktoré ich pekne uložia, aby sme nemuseli vianočné ozdoby nosiť z domu, keď budeme zase o rok zdobiť vianočné stromčeky v kultúrnom dome, prípadne v malachovskej škole.

VŠETKÝM VOPRED ĎAKUJEME !!!

OZ Malachovská škola bilancuje rok 2014

1.2.2014 - 1. malachovský ples - na tejto akcii sme si vyskúšali naše organizačné schopnosti, ktoré sme zvládli skoro na 100%. Akcia sa vydarila, zabavilo sa až 110 ľudí.

február - marec 2014 - zapojili sme sa do súťaže spoločnosti Lidl EKO hra a výsledok už poznáte, krásne 6. miesto zo 468 základných a stredných škôl z celého Slovenska. Počet vyzbieraných PET fliaš 128 216!

28.2.2014 - Karneval - akcia venovaná našim deťom, o ktorú sa väčšinou postaral učiteľský zbor, v materskej a v základnej škole v Malachove. Zabezpečili sme bufet.

1.5.2014 - Brigáda - tradičná prvomájová brigáda, na ktorej sme zveľadili školskú záhradu kosením a odvozom trávy, odstránili sme pokazené oplotenie na severnej časti záhrady, navarili sme si guláš

17.5.2014 - Májové dicso - vyskúšali sme si majáles, ktorý sme si zrejme zle naplánovali, lebo bolo ešte skúškové obdobie. Nevadí, nabudúce bude iný termín.

júl 2014 - Rekonštrukcia sociálnych zariadení (WC a kúpeľní) v ZŠ s MŠ Malachov - na túto rekonštrukciu sme sa pripravovali už od začiatku roka 2014 a s hlavným organizátorom Peťom Necpálom a všetkými dobrovoľníkmi sme to nakoniec dotiahli do víťazného konca! Podrobný článok bol uverejnený v predchádzajúcich malachovských novinách č. 2 str. 5. Novinárky škriatok neuverejnili menný zoznam ľudí s počtom odpracovaných hodín, ktorí sa podieľali na rekonštrukcii. Tak aspoň prvých 15

- Tibor Kapusta - 148:44 hod., Peter Necpál - 139:05 hod., Zuzana Púpavová - 45:20 hod., Tomáš Maľa - 36:05 hod., Michal Čunderlík - 34:55 hod., Marek Oravec - 32 hod., Ján Oravec - 32 hod., Tomáš Kubiš - 27:15 hod., Alena Chenevix Trench - 23:35 hod., Martina Šariská - 23:30 hod., Anna Ťažká - 18:30 hod., Michal Plančár - 16:50 hod., František Zlevský - 16:25 hod., Marcel Šimko - 16 hod., Ján Dobrota - 16 hod. Všimnite si tú presnú Peťovu evidenciu. Perfektné!!! Ďakujeme.

16.8.2014 - Dni obce Malachov - zapojili sme sa do súťaže vo varení gulášu, ako aj vo volejbalovom turnaji zmiešaných družstiev. Sice sme sa neumiestnili na prvých priečkach, o rok sa budeme snažiť viac.

september 2014 - Výstavba parkoviska - vyriešenie parkovania rodičov detí a učiteľiek ZŠ s MŠ. V súčasnosti je možné na parkovisku parkovať 5 osobných áut. Do budúcnosti plánujeme osadiť nové oplotenie, aby parkovisko bolo kompletne a bezpečné.

25.10.2014 - Brigáda - opäť kosenie a hrabanie trávy v školskej záhrade.

6.12.2014 - Mikuláš - potešili sme 116 detí, ktoré si mohli zatancovať s Mikulášom, čertom a dvomi anjeli a zabezpečili občerstvenie.

19.12.2014 - Vianočná besiedka - krásne predstavenie si pre nás pripravili pani učiteľky z materskej a základnej školy v Malachove. Detičky predvedli aktuálne vianočné predstavenie a pochutili sme si na vianočnom punči a

vianočnej kapustnici.

26.12.2014 - Štefanská zábava - ľahákombola tombola. Prvé miesto bolo živé prasiatko, ktoré vyhrala malachovčanka, aspoň prasiatko nemusí cestovať. Zato druhé miesto - vlečka hnoj - tá pocestuje až do Bratislavy!

V tomto roku sme organizovali viacero brigád, z dôvodu kosenia trávy, ktorá v tomto roku rástla ako z vody.

Ako tak pozerám na bilanciú roka 2014, tak tento rok sme boli mimoriadne aktívni. Na uvedených akciách sme ťažko zarobili nemalé peniažky, ktoré sme investovali do ZŠ s MŠ, parkoviska a vonkajšieho areálu malachovskej školy. Veď robíme to iba pre naše deti, nie pre seba. Zdieľajte stránku www.zssmsmalachov.webnode.sk, kde si môžete pozrieť aj fotogalériu z uvedených akcií a tiež detičky z malachovskej škôlky a školy.

Taktiež všetkým veľmi pekne ďakujeme za poskytnuté 2% z daní a pevne dúfame, že na nás nezabudnete ani v roku 2015.

**VŠETKÝM AKTÍVNÝM ČLENOM
OZ MALACHOVSKÁ ŠKOLA, AKO AJ
OSTATNÝM DOBROVOĽNÍKOM SRDEČNE
ĎAKUJEME,
BEZ ICH POMOCI BY SME UVEDENÉ
AKCIE NEMOHLI DOTIAHNUŤ DO
VÍŤAZNÉHO KONCA.
EŠTE RAZ VĎAKA!**

za OZ Malachovská škola Zuzana Púpavová

Činnosť OZ Klubu dôchodcov MALACHOVČAN

Po úspešnom a krásnom pociť z ocenenia súťaže „Naj dedinka“, kde aj naši členovia urobili maximum sme si trochu oddýchlí. No nie na dlho. Doma vypestovanú zeleninu a ovocie dokážeme rozoznať chuťou a vôňou, áno mám na mysli klasickú domácu zeleninu, ktorú vypestujeme v našich záhradách. Našou úrodou sa môžeme pochváliť každoročne v októbri na výstave pod názvom „Jablko roka“, ktorú organizuje malachovská Záhradkárská organizácia. My sme rozšírili výstavu o vystavenie zozbieraných historických predmetov. Pri tejto príležitosti môžeme pochváliť aj našich ocenených členov klubu. V kategórii Najkrajšie jablko získal 1.miesto ing. J. Žabka a 3.miesto V. Brieda, v kategórii Najkrajšia hruška opäť Ing. J. Žabka. V kategórii Najkrajšia zelenina zabojovala 3.miestom J. Žabková a v kategórii Najkrajší stôl obsadili 1. miesto E. Briedová a 3. miesto J. Kukučková. Výhercom blahoželáme. Už tradične chutili aj domáce zákusky, ktoré napiekli naše členky. OZ Vidiečanky pripravili podujatie „Malachovská maškrt“, kde si mohli

Oslava narodenín v Krúžku dobrej pohody

J.Kukučková 3.miesto „Jablko roka“

občania zo všetkých obcí mikroregiónu Pozdola Bystrice zasúťažiť v troch kategóriách a to: O najlepší koláč a zákusok, Najkrajšiu a najlepšiu tortu a o Najlepšie slané pečivo. Z našich členiek získala ocenenie J. Kukučková.

Tréning pamäti pre seniorov je vynikajúci relaxačno-vzdelávacím prostriedkom pre všetkých aktívnych seniorov, ktorí si chcú udržať duševnú sviežosť a vitalitu. V septembri a októbri v súbore 10 tréningov sa tri naše členky zúčastnili tohto kurzu v Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici.

5.októbra sme sa zúčastnili koncertu hudobnej kapely KOLLÁROVCI „Goraľu cy či ne žaľ Odniesli sme si fantastický zážitok, zažili skvelú

atmosféru a oddýchlí pri piesňach, ktoré lahodili nielen uchu, ale aj oku.

Jeseň je krásna. A v jednom zo svojich mesiacov nám pripomína október „Mesiac úcty k starším“. Dňa 26. októbra na slávnostnej členskej schôdzi sme si pripomenuli aj my tento sviatok.

Pán starosta O. Slivka v svojom príhovore vzdal úctu všetkým, ktorí tvrdo pracovali, aby sa nám žilo lepšie. Zároveň zablahoželel našim členom ako aj prizvaným občanom obce k ich životným jubileám L. Boďovej, J. Haringovi, J. Nikšičovi, J. Oravcovi, D. Nikšičovej, M. Briedovej a J. Žabkovej. Pri harmonikovom sprievode O. Filipku nám členky nášho speváckeho krúžku SKALKY zaspievali niekoľko ľudových piesní. Po programe sa podávala kapustnica, ktorú pripravili M. Šavolt, M. Šavoltová, E. Briedová a P. Terem a my sme ju s chuťou zjedli. V dobrej nálade pokračovala tanečná zábava do večerných hodín v sprievode skupiny CANTILENA.

Obecný úrad v spolupráci s občianskymi združeniami pripravil 22.novembra už tradičnú „Malachovskú zabíjačku“. Predávali sa zabíjačkové špeciality a my sme napiekli chutné zákusky a koláče a pripravili sme pravý vianočný punč. Ľudové tradície v predvianočnom období mali kedysi viacero podob. So sviatkom Lucie je spojených množstvo zvyklostí a obradov, ktoré sme si 19. decembra pripomenuli spolu s deťmi a pani učiteľkami z našej MŠ a ZŠ. Doniesli sme im ukázať naše ručné vianočné práce a predviedli ich výrobu.

Chceme sa poďakovať našim členkám za upečené zákusky a koláče, ktoré ochotne v priebehu roka piekli na rôzne akcie: L. Boďovej, E. Briedovej, E. Cimermanovej, M. Dobrotovej, V. Dobrotovej, V. Hnidkovej, M. Krnáčovej, J. Kukučkovej, A. Kapustovej, E. Oravcovej, M. Plajovej, A. Šimovej a J. Žabkovej.

Na záver mi dovoľte zaželať Vám v mene Výboru KD Malachovčan Krásne vianočné sviatky, veľa šťastia, zdravia, lásky a pohody v kruhu blízkych i v celej našej obci v novom roku 2015.

text a foto: Elena Briedová

*Kto žil v srdciach tých, ktorých opustil, ten nezomrel tak aj my spomíname na tých, ktorí opustili v tomto roku miesta v klube
Jolana Majerová, Pavol Oravec a Ladislav Zástavka.
Češť ich pamiatke.*

Čo sme robili v krúžku Dobrej pohody

Stretávame sa vždy v posledný pondelok v mesiaci. Od leta sme sa na stretnutiach zaoberali rôznymi témami, ako „Slivky čo o nich ešte nevieme“, prípravou a ochutnávkou pomazánok z fazule, „Ako správne zazimovať záhradu“. Na Mikuláša sme si spoločne posedeli a pripravili si prekvapenie. Pani L. Boďová zabezpečila prezentáciu výrobkov pre zdravie spojenú s predajom výrobkov.

Mali sme dve stretnutia, na ktorých sme oslavovali v kruhu celého kolektívu okrúhle životné jubileá. V auguste vedúca krúžku J. Žabková oslavovala 60-ťku a v októbri L. Boďová oslavovala 80-ťku.

K jubileu sme jej dali zahrať do rádia. Pre dobrú náladu nám hral na harmonike O. Filipko.

Tiež nás nenechalo ostať ľahostajnými jedno vysielanie v televízii, kde sme uvideli tri siroty - deti, o ktoré sa najstarší z detí sám stará. V krúžku sme urobili zbierku, ktorú sme mu poslali, aby sme aspoň troškou prispeli k blížiacim Vianociam. Rozlúčku so starým rokom máme naplánovanú 29.decembra so spoločným posedením pri vianočnom punči.

Spracovala: J. Žabková

Najstaršie písomné doklady

Znalosť vývinu a veľkosti osídlenia je významným a zároveň aj rozhodujúcim prvkom poznania ďalších širších podmienok historického vývoja v danom regióne. Toto poznanie nám dáva možnosť zistiť charakteristické znaky konkrétneho sídla, ďalej také skutočnosti ako vlastnícke vzťahy, jazykové pomery, údaje o topografii a stupni osídlenia, rovnako aj zmienky o osídlení územia v období pred prvým písomným doložením

Listina Bela IV. z roku 1263 - Malachovský potok (fluvio Malhova): MOL DL 84 671

názvu sídla. A práve týmto najstarším písomným dokladom súvisiacim s osídlením chotára Malachova budeme venovať pozornosť v nasledujúcich riadkoch.

Skutočnosť, že prvá písomná zmienka o samotnej obci z roku 1422¹ pod názvom Maleho je vo všeobecnosti známa, nesúvisí súvisieť s jej vznikom. Tento písomný doklad je najstarší údaj o sídle Malachova a je pokladaný za východisko pre jeho časové zaradenie do horizontu slovenských dejín. Existujú však staršie písomné pramene z 13. a 14. storočia, ktoré poukazujú na skoršie osídlenie Malachovskej doliny.

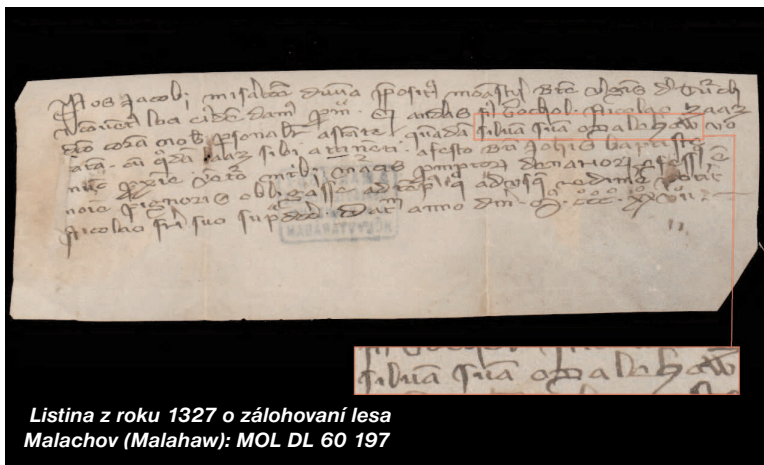
Malachov leží v doline Malachovského potoka juhozápadne od Radvane a práve počiatky Malachova zachytené v písomných prameňoch v druhej polovici 13. storočia, sú spojené s územím Radvane. Územie Malachova prvýkrát spomína už listina kráľa Bela IV. z roku 1263². V tejto listine požadujú kráľa o potvrdenie majetkovej držby Kečet (Geched) a Peter (Petro) synovia Svetka (Zuech), ktorému Belo IV. udelil zem v rozsahu dvoch popluží (asi 120 ha) v dedine Radvaň (in villa Raduana). Sú nespokojní, že ich vo vlastníctve majetku obťažujú synovia Sykonia a iní rybári (per filios Sykona et alios piscatores) z dediny Radvaň, ako aj kráľovskí hostia z Banskej Bystrice (per hospites nostro de Byztrice molestarentur). Kráľ preto nariadil zvolenskému županovi Detrikovi, aby ohraničil dve poplužia zeme Svetkových synov³. Predchádzajúce edície túto listinu vydanú 30. augusta 1263 publikovali iba v podobe regestov bez uvedenia obsahu metácie⁴. Len pred niekoľkými rokmi došlo k publikovaniu zaznamenaného ohraničenia v plnom znení⁵ a práve táto metácia⁶ je významná pre dejiny Malachova.

Hranice územia Svetkových synov začínali v Malachovskom potoku (fluvio Malhova) a smerovali až po cestu, ktorá viedla do Turca. Odtiaľ po tejto ceste išli až k potoku Udrna a prechádzali cez Udrnu. Cez oráčiu išli až k prameňu, odkiaľ viedli k veľkému lesu a tu sa končili. Uvádza metáciu v plnom znení podľa originálu: "Prima meta incipit in fluvio Malhova de via, qua ducit ad Turuch. Hinc vadit per eandem viam usque rivulum Wodroana et transit ipsum rivulum Wodroana. Per terram arabilem vadit usque caput fontis unius, inde vadit ad magnam silvam et sic terminatur."⁷

Viaceré výskumy lokalizovania tohto územia potvrdili, že majetok Svetkových synov ležal v Malachovskej doline a jeho polohu možno stotožniť s oblasťou Hornej Radvane a Malachova.⁸ Vyňatie tohto "malachovského" územia z radvanského chotára je prvým písomne doloženým dokladom o vzniku obce na pôvodnom radvanskom chotári.

Svetkove potomstvo vystupuje i v ďalších prameňoch, v ktorých sa spomína Malachovský potok. Prvým takýmto prameňom je listina z 25. marca 1287⁹, kedy Ladislav IV. dáva Jurkovmu synovi Dionýzovi za jeho vojenské zásluhy súhlas k vlastníctvu zeme, ktorú Dionýz získal od svojich príbuzných Adama a Doboza. Hranice tohto územia viedli aj k Malachovskému potoku (ad fluvium Mylho). Zmienka o Malachovskom potoku (fluvium Malaho) je opäť v ďalšej listine o štyri roky neskôr, kedy kráľ Ondrej III. ocenil Dionýzove verné služby a v roku 1291 rozšíril jeho majetok.¹⁰

Navzdory viacerým správam z predchádzajúcich rokov o osídlenom území, označovanom termínom terra (územie, zem) alebo aj possessio (majetok, držba) dosiaľ nefiguruje v písomnostiach pod vlastným názvom Malachov. Z roku 1327 je však

Listina z roku 1327 o zálohovaní lesa Malachov (Malahaw): MOL DL 60 197

zachovaný prameň, ktorý hovorí o tom, že Gottschalov syn Ondrej zálohoval svoj les Malahaw spolu s akýmsi lazom (laaz) Mikulášovi zvanému Sas (Zaaz) zemepánovi zo Sásovej. Ondrej sa pred Turčianskym konventom zaviazal, že Mikulášovi zvanému Sas dáva do zálohu svoje majetkové prísľušenstvo les Malachov za tri hrivny denárov kým ich nebude schopný vrátiť. Mikuláš Sas mal brata Heinczmanna,

¹ Matulay, C. (ed.): Mesto Banská Bystrica : Katalóg administratívnych a súdnych písomností (1020) 1255 - 1536 I. - II. Bratislava, 1980, s. 109, č. 199

² Magyar Országos Levéltár Budapest (ďalej MOL), Diplomatikai levéltár (ďalej DL) 84 671

³ Maliniak, P.: K interpretáciám najstarších písomných dokladov o osídlení Zvolenskej kotliny. In: Acta historica Neosoliensia, 10, 2007, s. 58.

⁴ Maď. reg. CAC VIII., s. 66, č. 43; Radvánszky, B. (ed.): A Radvánszky-levéltár legrégibbokmányai. In: Századok. 9 évf., I. fűz., 1875, s. 46, č. 1; RA I., s. 424, č. 1332.

⁵ Maliniak, P.: K interpretáciám najstarších písomných dokladov o osídlení Zvolenskej kotliny. In: Acta historica Neosoliensia, 10, 2007, s. 58.

⁶ Vymedzenie, ohraničenie polohy nejakej osady, obce a jej chotára

⁷ Maliniak, P.: Človek a krajina Zvolenskej kotliny v stredoveku. Banská Bystrica, 2009, s. 62; Maliniak, P.: K interpretáciám najstarších písomných dokladov o osídlení Zvolenskej kotliny. In: Acta historica Neosoliensia, 10, 2007, s. 58.

⁸ Ďurková, M.: Radvanskovci z Radvane. Najstaršie dejiny rodu. In: Historický zborník. roč. 15, č. 2, 2005, s. 13-14.; Ďurková, M.: Najstaršie rody vo Zvolenskej stolici. In: Najstaršie rody na Slovensku. SGHS, 1994, s. 115.

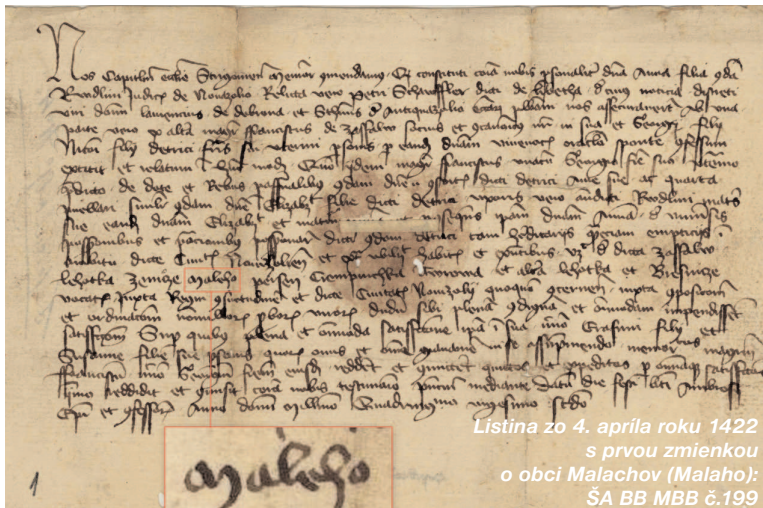
⁹ Listina vydaná Ladislavom IV., 25. marec 1287, inzerť v konfirmácii Ondreja III. datovaný po 23. júli 1296, MOL DL 84 679. Tranzumpt listiny Ostrihomskou kapitulou datovaný 13. januárom 1358, MOL DL 84 696

¹⁰ MOL DL 84 676

o osídlení Malachova

v roku 1327 kúpil celý majetok Gottschalových synov vrátane bani a lesov. Lesný majetok spomínaný v listine v roku 1327 zrejme tvoril druhú časť niekdajšieho územia Kečetovho syna Ondreja. Tieto vlastnické pomery zodpovedajú údajom o Malachove v nasledujúcom období, kedy majetkové podiely tu vlastnili zemanovia zo Sásovej ako aj z Radvane. Táto listina je zároveň najstarším dokladom o Malachove ako majetku zemepánov zo Sásovej.¹¹ Ondrej sa pred Turčianskym konventom zaviazal, že Mikulášovi zvanému Sas dáva do zálohu svoje majetkové príslušenstvo les Malachov za tri hrivny denárov kým ich nebude schopný vrátiť. Mikuláš Sas mal brata Heinczmanna, ktorý ešte v roku 1326 kúpil celý majetok Gottschalových synov vrátane bani a lesov. Lesný majetok spomínaný v listine v roku 1327 zrejme tvoril druhú časť niekdajšieho územia Kečetovho syna Ondreja. Tieto vlastnické pomery zodpovedajú údajom o Malachove v nasledujúcom období, kedy majetkové podiely tu vlastnili zemanovia zo Sásovej ako aj z Radvane.¹² Táto listina je zároveň najstarším dokladom o Malachove ako majetku zemepánov zo Sásovej. Prvýkrát sa teda v prameňoch spomína majetok v tomto prípade lesný majetok po názvom Malachov (Malahaw). Nemecký základ -hau, ktorý sa tu použil v názve majetku ako aj údaj o vyklčovanej pôde (laze) napovedajú, že išlo už o čiastočne odlesnené horské územie (...quandam silvam suam Malahaw vocatam cum quandam laaz sibi attinenti).¹³ V uhorských prameňoch sa už od 13. storočia termín laz (maď. láz) používal pre označenie kľčovisk alebo poruby (plantatio). Išlo o pozemky, ktoré boli skultivované zo zalesnených plôch, tým že sa vyklčovali porasty a získaná pôda sa zmenila na poľnohospodársku, na ornú pôdu, role alebo lúky. Význam tohto termínu sa neskôr posunul, keď laz začal označovať odľahlú horskú osadu s roztratenými obydliami. Vývoj osídlenia v blízkom okolí poukazuje na ďalšie paralely v utváraní stredovekých osád na územiach, ktoré sa vyčleňovali z chotárov starších sídiel. Z hľadiska foriem možno pozorovať rôzne postupy pri rozširovaní osídlenia, spojené s odlesňovaním a vytvorením trvalo obhospodarovanej pôdy. Podľa vlastnických vzťahov táto listina z roku 1327 sa vzťahuje k územiu neskoršej obce Pršany, vyčlenenej z Malachova.¹⁴

Napriek údajom o osídlení a vlastníckym vzťahom sa s priamym dokladom o obci Malachov stretávame až od začiatku 15. stor., kedy už bola spolu s okolitými sídlami dedičným majetkom radvanských zemanov.¹⁵

Nadálej však bola obec rozdelená medzi Barlovcov zemanov zo Sásovej a Radvanskovcov z Radvane. Pre dejiny Malachova je kľúčový rok 1422 kedy sa po prvýkrát v písomných prameňoch spomína samotná obec. Listina zo 4. apríla 1422 zaznamenáva nasledovné: "Ostrihomská kapitula svedčí, že tamojší kanonik František zo Sásovej (Zasfalw) v mene svojom a svojho brata Juraja, syna Mikuláša syna Detrichovho, vydal svojej sesternici Anne, dcére bývalého banskobystrického richtára

Rudelina a Detrichovej dcéry Alžbety, vdove Petra Schauflera z Ľubietovej, osobne známej farárom Vavrincovi z Dobrej Nivy a Štefanovi zo Zvolena, hodnotu obvenenia a prínosu starej matky, ďalej dievčenskú štvrtinu jej matky Alžbety v obci Sásová na území mesta Banskej Bystrice, ako aj v obciach Lehôtka (Lehotka), Senica (Zenicz), Turová (Twrowa), Kašova Lehôtka (altera Lehotka), Železná Breznica (Bresnicz), Malachov (Maleho), Pršany (Persen) a Kremnička (Crenpnichka). Menovaná Anna prehlasuje i v mene svojich detí Erazma a Zuzany, že jej nároky sú tým splnené."¹⁶

Listina sa týka rozsahu majetkovej držby zemanov zo Sásovej, ktorou bratia - ostrihomský kanonik František a Juraj Barla vyplatili svojej sesternici Anne, dcére bývalého banskobystrického richtára Rudelina, dievčenskú štvrtku, patriacu ešte jej matke Alžbete. Išlo o majetky v dedinách Sásová, Lehôtka, Senica, Turová, Kašova Lehôtka, Železná Breznica, Malachov, Pršany a Kremnička.¹⁷ Barlovcovia zemanovia zo Sásovej vlastnili časť Malachova po celý stredovek. Boli to potomkovia prvého banskobystrického richtára Ondreja a patrili počas celého stredoveku medzi najprednejšie banskobystrické rodiny a vývoj ich genealogických vzťahov tak výrazne zasiahol aj do tvorby sídliskovej štruktúry na okolí Banskej Bystrice.

Redakčne krátené

Príspevok v plnom rozsahu nájdete na:

<http://www.malachovo.sk/news/najstarsie-pisomne-doklady-o-osidleni-malachova/>

text a foto: Tomáš Cimerman

¹¹ MOL DL 60 197.

¹² Maliniak, P.: K interpretáciám najstarších písomných dokladov o osídlení Zvolenskej kotliny. In: Acta historica Neosoliensia, 10, 2007, s. 60.

¹³ Tomeček, O. (ed.): Osídlenie Zvolenskej kotliny od včasného stredoveku do polovice 19. storočia. Banská Bystrica. 2009, s. 99.

¹⁴ Maliniak, P.: Človek a krajina Zvolenskej kotliny v stredoveku. Banská Bystrica, 2009, s. 202.

¹⁵ Rok 1401 Dyonysius... legitimus heres possessionum scilicet Raduan, Podlauicz et Malachow. MOL, P 566, Radvanskzy, I. osztály, 2. csomó. Odpis z 1. pol. 17. stor.

¹⁶ Matulay, C. (ed.): Mesto Banská Bystrica : Katalóg administratívnych a súdnych písomností (1020) 1255 - 1536 I. - II. Bratislava, 1980, s. 65, č. 199

¹⁷ Rábik, V.: Banskobystrický richtár Ondrej a jeho potomstvo - zemanovia zo Sásovej. In: Genealogicko-heraldický hlas. roč. 10, č. 2, 2000, s. 14.

Milí rodičia, drahé deti a všetci priatelia školy
Zber papiera pokračuje, pretože sme papier ešte neodniesli do
zberných surovín. Kontajner bude pristavený až v januári. Všetkým, ktorí
máte možnosť nám priniesť ešte papier, budeme vďační.

Tak a máme po tohtoročnej premiére

V prvý sviatok vianočný, teda presne 25.12.2014, naši mladí z divadelného súboru Malá Chova z Malachova odohrali dve predstavenia a to so začiatkom o 14,00 a 17,00. Rozhodli sme sa pre túto alternatívu, lebo divákov máme veľa a vyzerá to tak, že nám kultúrny dom kapacitne nestačí. Dokazuje to aj včerašok. Mali sme síce zo začiatku mierne obavy, ale tie sa okamžite rozptýlili, keď sme videli to množstvo ľudí na oboch predstaveniach. Sme Vám všetkým veľmi vďační za vernosť a podporu a porozmýšľame, ako by sme mohli ešte viac vylepšiť Váš komfort pri sledovaní našich predstavení ...

Na tohtoročné Vianoce sme našťudovali divadelnú komédiu zo súčasnosti, ktorú sme si upravili, "ušili na mieru" a dali jej názov RUKY HORE !

Janko Dobrota, Kristínka Kapustová, Nikolka Dzúriková, Maťo Pál, Jarka Ivančáková

Ako po iné roky, aj táto premiéra vznikla zásluhou našej režisérky Evy Gajdúškovej a technickej spolupráce s Ľubomirom Gajdúškom. Bez jeho výdatnej pomoci si už ani neviem predstaviť našťudovanie nejakej hry. Je veľmi nápomocný nielen ako zvukár, či osvetľovač, ale aj výrobou scény a pomocou pri všetkom, čo si ako režisérka vymyslím ...

Naši herci, na ktorých som mimoriadne hrdá, aj včera dokázali svoje schopnosti a predviedli sa v plnej paráde. Všetci sú výborní, veľmi pracovití, neľutujú voľný čas, ktorý musia obetovať, aby nacvičili svoje úlohy

Peter Terem, Roman Sečkář, Nikolka Dzúriková, Kristínka Kapustová, Maťo Pál, Janko Dobrota, Jarka Ivančáková

čo najlepšie. Vážime a rešpektujeme sa navzájom a samozrejme sa to potom odzrkadlí na konečnom výsledku. V tejto inscenácii hrajú: Roman

Peter Terem a Roman Sečkář

Sečkář, Peter Terem, Martin Pál, Janko Dobrota, Marek Kontra, Kristínka Kapustová, Nikolka Dzúriková, Jarka Ivančáková a Miška Petrovičová. Sú to všetci do jedného moji miláčikovia ...

Šepkárku (ktorú vlastne ani nepotrebuje) im robila Marka Pálová.

Ako každý rok, videozáznam nám zhotovil pán Juraj Solivajs, ktorý sa tento rok ujal aj úloh fotografa.

Podľa reakcií divákov usudzujem, že výber tejto hry bola dobrá voľba. Môžem zodpovedne vyhlásiť, že je nesmierne ťažké pozhaňvať nejaký zaujímavý scenár, ktorý by sedel na naše podmienky, na počet ženských a mužských postáv, na vekové zloženie atd. Ale keď sa mi to podarí, máme radosť všetci. My zainteresovaní, i Vy diváci ...

Peter Terem, Roman Sečkář, Marek Kontra, Maťo Pál, Janko Dobrota, Kristínka Kapustová, Jarka Ivančáková, Nikolka Dzúriková a Miška Petrovičová.

Sme veľmi vďační, že na naše predstavenia chodí čím ďalej, tým viac ľudí a budeme sa snažiť i v budúcnosti pracovať tak, aby sme Vás nesklamali. Zároveň sa chcem poďakovať rodine Lustigovej za kvetinové dary.

Dovoľte mi, aby som v mene svojom i v mene všetkých zo súboru poďakovala pánovi Ondrejovi Slivkovi za dlhoročnú výbornú spoluprácu. Bolo nám čťou spolupracovať s ním a želáme mu do budúcich rokov všetko dobré. Tiež mi dovoľte zapísať Vám všetkým do nového roku veľa zdravia, šťastia, spokojnosti, pracovnej a rodinnej pohody a veľa dobrých predstavení.

*foto a text:
Eva Gajdúšková, režisérka súboru*

"Ping pongu" v Malachove sa darí

Stolnotenisový klub MALACHOV v sobotu 13.12.2014 v Kultúrnom dome už tradične organizoval stolnotenisový turnaj pre amatérskych hráčov a milovníkov stolného tenisu v Malachove.

Bol to turnaj "O pohár starostu obce Malachov", ktorý bol určený každému, kto má v Malachove rád ping pong a chce si zahrať (registrovaní hráči nesúťažia).

Kategórie: Mládež do 18 rokov, Muži a ženy

nad 18 rokov. Vstup bol voľný. Občerstvenie a ceny poskytol SK Malachov.

Ceny sponzorovali: P. Magic, Kavčáková, rod. Georgievová, rod. Bystrianska, rod. Kozáková, Mrva a Štubňa. Držiteľom putovného pohára sa stal pán Jozef Žabka z Malachova. GRATULUJEME! Po turnaji mali členovia klubu u Kozákov tradičnú kapustnicu a skvelú zábavu. Pánovi starostovi Ondrejovi Slivkovi, všetkým účastníkom

aj sponzorom ďakujeme a tešíme sa zas o rok.

Všetkým Malachovčanom žela stolnotenisový klub "Pokojné a požehnané Vianoce a šťastný rok 2015"!

text a foto: Iveta Kavčáková

Výsledky turnaja Dvojhry neregistrovaných hráčov

Muži

1. Jozef Žabka
2. Ján Klačan st.
3. Martin Klačan

Ženy

1. Monika Hlavatá
2. Anna Georgievová
3. Petra Klimentová

Mládež do 18.rokov

1. Martin Klačan
2. Ján Klačan ml.

Štvorhry klubu SK Malachov

1. Lýdia Bodová a Alexander Hlavatý
2. Iveta Kavčáková a Martin Klačan
2. Tatiana Hromadová a Viliam Baculík
3. Petra Klimentová a Jozef Žabka

Vyberáme z matriky

(stav k 15.12.2014)

Celkový stav obyvateľstva v Malachove: 1091 obyvateľov, z toho 537 mužov a 554 žien.

Zoznam detí narodených od septembra 2014

Laura Oravcová, matka Mgr. Andrea Oravcová, rod. Čiefová, Ortútska 3
Simonka Ivanová, matka Ivana Ivanová, rod. Blažičková, Banická 59
Rodičom blahoželáme!

Zosobášili sa v r. 2014

Petra Belko, rod. Makóniová a Peter Belko, sobáš 5.5.2014
Ivana Ivanová, rod. Blažičková a Vladimír Ivan, sobáš 24.5.2014
Ing. Róbert Sečkář a MUDr. Barbora Sečkářová, sobáš 14.6.2014
Milan Kapusta a Michaela Kapustová, sobáš 22.6.2014
Mário Kapusta a Martina Kapustová, sobáš 27.7.2014
Dorota Danková, rod. Valtrová a Ing. Filip Danko, sobáš 2.8.2014
JUDr. Vladimír Omasta a Iveta Omastová Mudranicová, sobáš 31.8.2014
Ing. Dr. Peter Kubiš a Ing. Andrea Kubišová, sobáš, 2.9.2014
Ing. Ivana Demeterová, rod. Móciková a Dávid Demeter, sobáš 13.9.2014
Martina Vozárová, rod. Kupcová a Mgr. Imrich Vozár, sobáš 13.9.2014
Livia Bošefová, rod. Hrašková a Ing. Vladimír Bošef, sobáš 11.10.2014

JUBILANTI

Homola Jozef	3.10.1934	80	Bučinová 34
Francisty Ladislav	2.11.1934	80	Bučinová 14
Boďová Lýdia	27.10.1934	80	Bučinová 26
Kukučková Júlia	12.12.1939	75	Ortútska 111
Homolová Ľudmila	28.12.1944	70	Ortútska 14

OPUSTILI NÁS

	Dátum nar.	Dát. úmrtia	Posledné bydlisko
Ján Kapusta	15.3.1969	10.9.2014	Ortútska 169
Anna Bystrianska	26.3.1950	22.9.2014	Ortútska 181
Juliana Bušovská	21.1.1930	24.9.2014	Banická 96
Ján Farár	23.6.1942	1.10.2014	Ortútska 6
Ladislav Zástavka	27.12.1939	6.10.2014	Ortútska 47
Ivan Dobrota	30.5.1946	8.11.2014	Ortútska 133
Ján Snopko	10.10.1931	18.11.2014	Ortútska 66

Občianske združenie VIDIEČANKY MALACHOV
Vás srdečne pozýva na jedinečný koncert ľudovej hudby

Kollárovci

„Goraľu cy či ne žal“

25. január 2015 (nedeľa) 16,00 hod.

Kultúrny dom **MALACHOV**

Predpredaj lístkov: Obecný úrad MALACHOV t.č.: 048/410 40 30

VSTUPNÉ: 8 eur

www.kollarovci.sk

Informácie: 0949 566 008

ODVOZ KOMUNÁLNEHO ODPADU NA I. polrok r. 2015

05.01.2015 - 1 x 7 dní, 1 x 14 dní
12.01.2015 - 1 x 7 dní
19.01.2015 - 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní
26.01.2015 - 1 x 7 dní
02.02.2015 - 1 x 7 dní, 1 x 14 dní
09.02.2015 - 1 x 7 dní
16.02.2015 - 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní
23.02.2015 - 1 x 7 dní
02.03.2015 - 1 x 7 dní, 1 x 14 dní
09.03.2015 - 1 x 7 dní
16.03.2015 - 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní
23.03.2015 - 1 x 7 dní
30.03.2015 - 1 x 7 dní, 1 x 14 dní

04.04.2015 - 1 x 7 dní
13.04.2015 - 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní
20.04.2015 - 1 x 7 dní
27.04.2015 - 1 x 7 dní, 1 x 14 dní
04.05.2015 - 1 x 7 dní
11.05.2015 - 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní
18.05.2015 - 1 x 7 dní
25.05.2015 - 1 x 7 dní, 1 x 14 dní
01.06.2015 - 1 x 7 dní
08.06.2015 - 1 x 7 dní, 1 x 14 dní, 1 x 28 dní
15.06.2015 - 1 x 7 dní
22.06.2015 - 1 x 7 dní, 1 x 14 dní
29.06.2015 - 1 x 7 dní

Odvoz plastov je vždy prvý pondelok v mesiaci. Zmena termínu v plánovanom vývoze bude včas oznámená.

Malachovské noviny, roč. VIII, č. 3/2014

Občasník vydáva: Obecný úrad Malachov v spolupráci s občianskymi združeniami pôsobiacimi v Malachove, ISSN 1339D1798

Registrovaný: Ministerstvom kultúry SR pod č. EV 4270/11, farebná verzia vo formáte pdf na www.malachov.sk

Číslo redakčne pripravila: Bc. Jana Bušovská, e-mail: busovkajanka@gmail.com, kontakt: 0911 25 11 09.

Grafická úprava: BUBU cestovná kancelária, s.r.o. **Tlač:** DALIBB, s.r.o., Redakcia si vyhradzuje právo krátenia a úpravy rukopisov!